

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De idolo seu Papa falso, q[ui] dicit[ur] Antichristus mixtus. Cap. 42

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

DE IDOLO SEV PAPA FALSO, &c.

mea posuit in audaciam manuum suarum. Ideo nisi celeriter attēderit, appropin-
 quabit ei iustitia mea, & relinquet regnum in tribulatione, & fiet sicut scriptū est:
 Oze. 8. Voluptatem & ventum seminant ac tribulationem & dolorem metent. Nec solū
 visitabo super regnum istud, sed etiam super ciuitates opulentas & magnas. Nam
 suscitabo famelicum qui deuorabit desiderabilia eorum. Intestina mala non defi-
 cient, & discordiæ abundabūnt, stulti dominabūnt, ac senes & sapiētes non leuabūnt
 caput. Honor & veritas prosterneēt donec veniat qui placabit irā meā, & qui ani-
 mæ suæ non parceret pro æquitatis charitate. Hic intelligit bonus princeps, & euā-
 gelicus pastor, cuius inferius fiet mentio.

Hiere. 25. XI § De huiusmodi persecutione potest induci illud Hieremię: Ecce
 afflictio egrediet de gēte in gentē, & turbo magnus egrediet de summitatibus ter-
 ræ, & erunt interfecti domini in die illa à summo terræ vsq; ad summū eius. Præ-
 rea Ioachim meminit sæpēdicti tyranni sub his verbis: Totum mundū tyrannus
 terribilis conturbabit. Gallus ferit, aquilā deplumat. Gallus & aquila eius super-
 suam auferet potentiam. Et infra: Væ primū abiit. Curramus ergo & non aspicia-
 mus retro: Quia ab aquilone pandetur malum super omnes habitatores terræ, id
 est, terrestris ecclesiæ. Obsecro mi domine, mitte quod missurus es. Idem præ-
 sumptuosus tyrannus perperam in ecclesiā intrudet quoddam idolum, id est,
 pseudopapam. De quo iam dicere conuenit.

De Idolo seu Papa falso, qui dicitur Antichristus mixtus.
 Capitulum XLII.

1. Mach. 1. **D**ie quintadecima mensis Casleu (id est, Nouembris vel Decembris) ac
 quinto & quadragesimo & centesimo anno. s. regni Græcorum, ædifi-
 cavit rex Antiochus abominandum idolum desolationis super altare
 dei. In hoc idolo figuratur pontifex abominabilis ob defectum vitæ.
 Et dicitur desolationis ob ecclesiā à statu debito per eum desolandā. Qui ponti-
 fex diaboli procuratione ecclesiā dei ponet in præsentī quinto ecclesiæ statu. Nā
 vterq; quinarium, quo incipit numerus tum mensis tum anni, eundē quintum statū
 significat, quo Antiochus ac etiā Manasses (qui repræsentat supradictum aquilo-
 nis tyrannū) ponunt idolum in templum domini. Vnde in Machabæo sequitur:
 4. Regū. 21. Et quinta & vigesima die mensis sacrificabo super aram. s. idoli, quæ erat contra al-
 1. Mach. 1. tare. s. dei. Per hunc quinum quinarium numerū aperte denotat hinc quintus
 ecclesiæ status. Siquidem viginti quinque sunt quinquies quinque. Per eundem quoq;
 vice simum quintum numerum forsitan designant illi qui quinque sensibus corporis,
 carnalibus desiderij impliciti, frangunt diuinam legem. Quæ consistit in decē præ-
 ceptis conscriptis in duabus tabulis ac versat in duobus testamentis, & in manda-
 to bipharæ charitatis, dei. s. & proximi. Sic viginti & quinque quinario numero in
 semetipso multiplicato conficiuntur.

I § Præterea Ephraim, id est, superior crudelis Augustus dixit: Veritatem
 diues effectus sum, inueni idolum mihi, propter diuitias enim & cupiditatem
 terrenorū, dæmones, qui sunt hostes humani generis, decipiunt Christianos insi-
 dijs per idolum Phogor, quod hiat temporalia. Quoniam aurum & argentum se-
 cerunt nobis idola, quibus interimus. Porro auaritia est idolorū seruitus, qua colit-
 ur nummus tanquā deus. Hinc Horatius: Ipse domi ac simul nummos contem-
 plor in archa. Maxime in Ecclesiasticis execranda est nummorum seruitus. Siqui-
 dem ecclesia aurum habet, non vt seruet, sed vt erogat. Hinc Persius: Dicite pon-
 tifices in sancto quid facit aurum. Nempe quod Veneri donatæ à virgine pup-
 pæ. Et Lactantius: Superuacuum est esse inter religiones quod non sanctitatis,
 sed auaritię est instrumentum. Obinde multorum opinione illud auarissimū ido-
 lū quod erit Antipapa & mixtus Antichristus, iam in calce quinti, & in decursu se-
 xti status, ad destruendam ecclesiasticam dignitatem in ecclesia latina exurget, au-
 thoribus supradictō tyranno & suis satellitibus. De quibus in Hieremia dicit do-
 minus: Posuerunt idola sua in domo, id est, in ecclesia, in qua inuocatum est nomē
 vt polluerent eam, & ædificauerunt excelsa Baal, quod est idolum temporalia
 hians & deuorans.

§. c. 40. ifi.
 j. c. 47. §. 6
 §. c. 27. §. 8.
 & j. ca. 44.
 §. 6
 §. eo. §. 5
 §. c. 35. §. 10.
 & j. c. 61. in
 prin.
 §. eo. §. 6. ifi.
 j. c. 60. §. 4
 j. c. 47. §. 9
 j. c. 42. §. 8
 j. c. 42. in fi.
 §. c. 40. §. 8.
 §. c. 41. §. 6.
 j. eo. §. 9.
 §. c. 41. §. 2
 §. c. 14. §. 4.
 §. c. 18. §. 11
 §. c. 28. §. 2
 Persius saty-
 ra. 2
 §. c. 23. §. 16
 §. c. 7. §. 8.
 & j. eo. §. 11.
 & j. c. 52. §.
 in fine.

Ab aequi-

II § Abaquilone in super non solum superior tyrānus, sed & idolum vel Antipapa, prorsus ecclesiā inficiaturus, in breui pandetur, prout olim prouidebat Ezechiel, dicens: Iuxta orientem interius, quod respiciebat ad aquilonē, erat statutu Idolum zeli, id est papa falsus vel Antichristus mixtus, ad prouocandum æmulatio nem. s. dei. Ecce ab aquilone portæ altaris. s. vide idolum zeli in ipso introitu. Do mus Israel hic facit abominationes magnas, vt deus dicat: Procul recedam à san ctuario meo, vniuersa idola domus Israel depicta erāt in pariete. Similiter in Za charia ait dñs: Ego suscitabo pastorem in terra, qui derelicta non visitabit, disper sum non quæret & contritū non sanabit, & id quod stat nō enutriet, & carnes pin guium comeder, & vngulas eorū dissoluet: O pastor & idolum dereliquens gregē, gladius sup brachium eius, & sup oculum dextrum eius. Et licet ista prophetia in pluribus summis & inferioribus pontificibus alijs ve pueris præ latis verificata sit, quia omnes sunt huius idoli præcursores, tñ specialiter adimplebitur in hoc Anti papa, qui magni Antichristi erit præcursor specificus.

III § Idem autem idolum seu mixtus Antichristus non erit verus papa, nec præ latus, sed pseudopropheta qui spiritum Christi in vita euāgelica conde mnabit: & sic tenebit typum Caiphæ, sub specie legis Christum condemnantis. Sed quia ipse mixtus Antichristus vtetur sophisticis disputationibus, vt præparet viam magno Antichristo. Ideo eiusdem idoli præcursores sunt omnes hæretici & falsi doctores qui sacram scripturam peruertunt, vnā cum iniquis epis & peruersis sacerdotibus: qui hoc idolum pcesserunt, sicut Iason & Menelaus fratres represen tauerunt Annam & Caipham: Ait enim Euangelium: Et multi pseudoprophetae surgunt, & seducent multos.

III § Sequit in Zacharia: In die illa magnus erit plactus in Hierusalem, id est, in Ecclesia: Ecce dies veniunt dicit dominus, & diuident spolia tua in medio tui: & congregabo omnes gentes ad Hierusalem in prælium, & capiet ciuitas, & va stabunt domus, & mulieres violabuntur vsque adeo quod Propheta de illa ecclesiæ ærumna futura lamentatus sit, dicens: O ecclesia habitatio tua in medio doli, id est, hominum dolosorū. Eundē deniq; maluolum pastorē Daniel p idolum & p lapidem, quo ecclesia rumpit, significare voluit. Idem quoq; idolum seu Antipapa est figura magni Antichristi, ideo nuncupatur Antichristus mixtus. Et quando scri ptura de vno loquitur, frequenter alterum includit.

V § Illius deinceps mixti Antichristi aduentus & interitus in Apocaly pti specialiter describit. Est enim ille pseudopropheta, de quo Iohānes vidit spiri tum immundum exire, dicens: Et vidi de ore draconis, id est, de inspiratione diabo li, & de ore bestię, id est, regis supra scripti, & de ore pseudoprophete, id est, huius idoli, exire tres spiritus immundos in modum ranarū. s. loquatiū & de luto exeun tium: Nā omne quod est in mundo, aut concupiscentia carnis est, aut concupiscē tia oculorū, aut superbia vitæ. Sequit in Apocalypsi: Sunt enim spiritus dæmonio rum faciētes signa, & procedēt ad reges totius terræ, congregare illos in plium. s. contra dignitatem ecclesiasticam, ad diem magni dei omnipotentis. Hæ sunt locustæ similes equis paratis ad prælium currentes velociter, & atrociter in persecu tionem electorū à dæmonibus ceu equitibus agitata. Quoniā asserunt pugnare pro libertate ecclesiæ: quam tamen in affectu psequantur: vincent quidem iustos, ob quam iniquam victoriam reputant se reges. Ideo in textu dicitur: Et super ca pita earum locustarum tanquā coronæ. s. falsæ similes auro. s. ficto, & facies earū sicut facies hominum: videntur enim pollere scientia & eloquentia. Et habebant capillos sicut mulierum, id est, mores effceminatos, & dentes earum sicut dentes leonum: quia crudeliter tractabunt viros ecclesiasticos, quibus vel bona tempo ralia vel libertatem vel vitam adiment. Et habebant loricas sicut loricas ferreas ob suam duritiam & pertinaciā. Et vox alarum suarum sicut vox curruum equo rum mustorum currentium in bellum: quia dicti persecutores vnanimiter tracta bunt ecclesiam. Et habebant caudas. s. assentatores vel sequaces similes scorpio num, & aculei erāt in caudis earum & potestas locustarū nocere mensibus quinq;. Hoc superius expositum est.

Nunc

Vbertinus VI § Nunc sequitur de presenti idolo: Et habebant super se regem angelum abyssi: quia is mixtus Antichristus per abyssalem malitiam & procuracionem dæmonū ac per sup̄ius ambitiosam astitiā, papatū tyrānicē vsurpabit: vt merito nuncupet̄ angelus abyssi, quasi diabolicus nuntius ecclesiasticæ vastitatis. Cui nomē hebraicē Abaddon vel Laabaddon, græcē autē Appollyon, latine habēs nomen exterminans, hoc latinum siue à Iohāne positum, siue ab interprete adiectū est, certē à spiritu sancto prolatum censet̄. Per istas enim principales tres linguas comprehenduntur omnes Christifideles in toto orbe diffusi, nam titulus Iesu inscriptus est, hebraicē, græcē, & latine. Nempe primitiua ecclesia incepit in Hebræa qua Christus prædicauit atq; solis Iudæis euangelij prædicari præcepit, dicens: In viam gentium ne abieritis, & in ciuitates Samaritanorū ne intraueritis, sed potius ite ad oues quæ perierunt domus Israel. Postmodum autem fidem spargi voluit in omnes gentes, incipiendo ab Hierosolyma, mittens discipulos in mundum vniuersum prædicare euangelium omni creaturæ. Dum vero Iudæa ita vocata cōuerteret̄, cessauit in ecclesia hebræa prope tota vsq; ad modicā partem, quæ breui tempore in Arabia degebat.

VII § Sed in lingua græca fidelium multitudo copiose augebat̄. Fides enim Catholica pullulauit in Aphrica, vbi abundauit ecclesia græca: amplius tñ in magna Asia: quæ sua mole amplissima longē transcendit dimidiā partem totius orbis terrarū, ac olim tpe Gregorij papæ cūcta credidit Asia. Nunc vero ecclesia græca pro maiori parte Asiæ & Aphricæ, p̄ Machumetē delusa, à fide catholica cecidit, licet illic Christiani sparsim degāt: Mahumeticis tñ dominij sunt subiecti, excepta maiori India, & quibusdam paucis prouincijs orientalibus.

VIII § Latina vero ecclesia, quæ in sola consistit Europa, Christiani nominis est, nō etiā tota, quoniā in nōnullis Europæ terris alicubi Saracenicæ, alicubi VVicleuistarum vel similis secta seu hæresis inualuit. Heu Lutheranū hodie intestinū grassari incipit. Spiritus sanctus itaq; nomē dicti idoli expressit latinæ exterminās, ad significādum qd̄ veritatis ecclesiæ catholicæ in latina lingua consistentis sub eodē idolo in quinto statu suppressionē esset passura. Ergo formidādum est, ne ferox aper de syluā, vt pote dictū idolum cū suis locustis, id ē, sequacibus, in breui exterminet vineā dñi Sabaoth. Tunc em̄ complebit̄, & abibit primū v̄g. Idipm̄ omnipotens deus fieri pmittet ob nostrā culpā præsertim clericorū lasciuientium, quoniā in hibēdo dixerat olim filijs Israel: Non ingredimini ad mulieres alienigenas, certissime em̄ auertent corda vestra vt sequamini deos earū. His nāq; ardētissimō amore copulatus clerus sua corda deprauat vsque adeo vt non sint perfecta cū deo. Quamobrem diuina iustitia permittet violentiam perpeti ecclesiā latinā & ei sæpēdictum idolum præfici.

Vincentius IX § De quo quidē idolo Vincentius inquit: Duo Antichristi sunt futuri: prior mixtus, successor merus: mixtus apparebit bonus Christianus, & decipiet multos: Alter conabit̄ extinguere fidem Christianā: mixtus intrudet̄ in papatū per sup̄scriptū tyrannum, & erit potentior quā quiuis alius præteritus pontifex, hoc em̄ idolum erigetur contra verū papā. Vincentius nō vult nominare illud idolū, nec principes, eo tpe ecclesiā persequuntur os iudicare, quasi annuat se eodē præsciuisse: sed dicit, mysterium illius visionis ad præsens nolo aperire, quia spirituales p̄ dei grām intelligēt. Nam eadē visio importat gemitū & ploratū. Tandē subiungit: Antichristus mixtus, p̄fectā sanctitatē vsurpabit sibi dignitates & diuitias n̄fundanas. Vnde omēs gentes vi vel sponte adhærebūt eidē idolo, paucis exceptis, s. Sidrac, Misac & Abdenago: Sidrac quod interpretat̄ decorus, significat religiosos perfectos, qui tenētēs veritatē, adhærebunt vero papæ. Misac, id est, risus de gaudio denotat eos qui pro ecclesia cū gaudio pugnabunt contra idolū: Abdenago est seruus tacēs qui ignorat bonū vel malum, & significat eos qui ignorabūt in ecclesia futuræ errorē, vt sunt mulieres, pupilli, bubulci, & similes simplices homines, qui tacētēs neutri parti adhærebunt, nesciētēs veritatē, innocēter tamē uiuentes. Idcirco Antipapa illos tres nō lædet spiritualiter, quia liberabuntur à flamma ignis infernalis. Nam dictum est, ne læderent illos occidendo.

Catez

X § Ceterum Vbertinus de præmisso idolo inquit: Sicut in primo ecclesia statu patiens Christus post illusiones & multas iniurias fuit confixus, & mortuus, sic tempore mixti Antichristi in fine quinti, & in excurso sexti status ecclesie post multas illusiones, spiritus Christi & lex euangelica tandem mortificabitur & supprimetur, veritas non solum vitæ sed etiam scientiæ & doctrinæ dignitatisq; ecclesiasticæ. Et verificabit illud sapietia. Error tanq; lex custodit, & tyrannorum imperio colunt signemta. Sub illo igitur Idolo & mixto Antichristo cadet ecclesia culpabiliter, sicut p merum Antichristum demum cadet pœnaliter: ideo his dicit: Cecidit cecidit Babylon illa magna.

Vbertinus

J.c.46. §.2
S.c.41 §.5 &
J.c.60. §.8
S.c.14. §.7
& S.c.31. §.5
& J.c.43. §.13
S.c.32 §.8 et
J.c.43. §.5.
S.co. §.1. in fine.
J.c.60. §.4.
S.ca.60. §.5.
S.c.39. §.1 et
J.c.47. §.4.
S.c.40. §.1.
& J.c.52. §.8
S.c.41. in fi.

Sapiz. 14

Apo. 14. & 18

Ozec. 10

Sapiz. 14

Michg. 1

Amos. 7

Michg.

Esa. 44

Zacha. 13

XI § Post eiusdem aut idoli interitum ecclesia aliquo tempore vsq; ad Antichristum magnam pacificabit. Disperdent enim excelsa idoli pctrum Israel. Nam idem antipapa vnacum supra dicto tyranno extinguet. Scriptum est enim: Maledictum idolum ipsum & tyrannus qui fecit illud, quia iste opatus est, ille aut antipapa, cum non legitime introierit, Papa falso cognominatus est: ideo vtrumq; deus ponet in perditionem. Qui p Prophetam inquit: Non adiciam vltra supinducere populum meum, sed demolient excelsa idoli. Itē oia idola eius ponā in pditionem, quia de mercedibus meretricis congregata sunt, de no:ādo eiusdem antipape sequaces. Nam plaxta, id est, fautores idoli, omnes nihil sunt, id est, nullæ virium. Hinc alibi dñs: In die illa, disperdam nomina idolorum & pseudopphetas, & spiritum immundum auferam de terra: quæ est ecclesia terrestris, modo flagitans suorum membrorum contaminata, de qua in sequenti loquamur.

De ecclesia puerfa que in scriptura nuncupatur meretrix magna. Ca. XLIII.

Dist. 93. legimus.

Ecclesia Catholica est fidelium multitudo fide & charitate vnita, omnes enim Episcopi omnesq; fideles vna sunt ecclesia. Origenes censet, templum dei ex lapidibus viuis constructum, esse Christi ecclesiam. In qua multi sunt non sicut condecet spiritualiter viuentes, sed secundum carnem militantes, qui domum orationis, de lapidibus viuis constructam faciunt esse speluncam latronum, ideo destruedi: actibus enim suis non ecclesia dei, sed latronum spelunca & virginibus fatuis reddunt se dignos.

S.c. 42. §. 6

16. q. 6 et her.

§. nuncupatur

Matth. 21

Matth. 25

I § Vnitas certe est ecclesie, sed ipsa cõplectit paleas & granis. Siquidem bona ecclesia tolerat malos, exemplo Christi, q; Iudæ furē admittit, vt eius ecclesia fures toleraret. Et in canonibus habet, quomodo ecclesia malos, quibus cõmixta est, tanq; zizania in medio triticiæ quamiter tolerat. Nā præsens militas ecclesia, q; in ter cœlū & infernū sita est, sicut in medio subsistit, ita vtrarūq; partium ciues cõiter recipit: diuinis etenim oraculis vel certissimis exemplis demonstratū & pronūtiatū est, malos in ecclesia bonis pmixtos vsq; in finē seculi tēpusq; extremi iudicij tolerandos. Propter hmoi tñ zizania inmixta non impedit bonorum Christianorum fides aut charitas, quin agni mansueti, grā pacis, & Christianæ charitatis, impudicos canes patienter sufferunt. Atqui nunc in ecclesia copiosior (prohpudor) est numerus malorum q; bonorum, & præualet impius aduersus iustum.

De cõf. di. 4

ca. est vnitas

12. q. 1. exem

plum

23. q. 4. tu h

nus & c. qn

tus, & c. hec

aut & qdam

II § Scdo ecclesia nuncupatur vinea, quā electā plātauit dñs vt fructū bonū faceret. Et apud Catharinā Sen. habetur, quomodo singularis vinea est aia cuiuslibet hois, q; seipm colat, necesse est, plantadi virtutū flores & amputado vitioꝝ vepres vt palmites vniatur veræ viti, id est Christo, cuius pater est vineæ agricola. Qui libet itaq; homo habet in se propriā vineā, que cõtinuo cõterminat cū vinea cuiuslibet proximi absq; medio, adeo q; tota cõferat vna eadēq; vinea propter vnionē corporis mystici vtpote vniuersalis & catholicæ vineæ. In qua p̄ plātauit verā vitē filiū incarnādo, vt ei palmites. i. homines inseratur. In eandē deniq; vineā, id est, in vniuersum ecclesie corpus, dñs conduxit operarios ad seminandum verbum dei & ministrandum sacramenta. Sed (prohdolor) vinea à deo electa, nunc conuerfa est in prauum, & in maculata iniquitate sua: nam pastores multi demoliti sunt eam de quibus Catharinā Senen. dicit deus. Clerici vineam ipsis cõmissam colere nolunt, imò propriam vna cum aliena exterminant, & non solum obmittunt virtutes plantare, sed etiam semen gratiæ baptismalis abijciunt & conculcant. Et ite: Aspice sponsam meam, id est, ecclesiam in facie coinquinatam & immundā quasi lepro-

Esa. 5. 1 pri.

Cath. Senen.

c. 23. & c. 24

Iohā. 15

Matth. 20

Hie. 2. & 12.

Cath. Senen.

c. 23. & c. 14.

Matth. 15

S.c. 14. §. 14

& J.co. §. 13

J.c. 64. §. 5

S.c. 28. §. 9

& J.co. §. 9

S.ca. 21. §. 5

& J.co. §. 10

J.c. 47. §. 3

S.c. 27. §. 13

S.c. 21. §. 9

S.c. 27. §. 13